

ס פ ר

תיקון עולם

כולל שלשה ספרים

ספר ראשון: קונטרס הלבות מקואות בו שו"ת ופולפולים ותיקונים להלכה למעשה,
(א) ע"ד המקואות החדשות. (ב) ביאור השמות דטבילה תוך כלים וטבילה בנהרות.
(ג) שיעור רוחב הצל והאמה למידת שיעור מקוה:

ספר שני: קונטרס יפה לבדיקה שו"ת ופולפולים להלכה למעשה, (א) במנהגי קלופת
המרכות, ודין קרומים הנמצאים על הריאה. (ב) דין תולעים הנמצאים בריאות
וכבדים של הבכשים. (ג) דין ניקור החלבים שע"ג הכשר והאברים הפנימיים:

ספר שלישי: קונטרס כח ב"ד יפה וכו' נ"כ שו"ת ופולפולים להלכה למעשה, (א)
בח ב"ד יפה לתקן תקנה במילי דשמיא וכו' אף אם מניע כזה הפסד ליחידים.
(ב) בענין גמ' הש"ך לזה. (ג) תשובות ופולפולים בדני מסנות:

מאת הצעיד באלפי ישראל המחכה ומצפה לישועת ה'

הקטן משה עבד לעבדי ה' פה"ק הרובשוב תע"א.

בעה"ח ספר שו"ת הלבנה למשה בלאאמ"ד הרב המאור"ג מ' שמוחה בוגם הוי"ק ליג וז"ל.

כל ספר שאין עליו חת"י או חתימת יד בני יחי' גנוב הוא ואסור לקנותו

פיעטרקוב

אצל ר' נתן נטע קראנענבערג.

שנת תרס"ה לפ"ק.

СЕФЕРЪ ТИКЕНЪ ОЛОМЪ

т. е. РЕСПОНЗЫ. Соч. Раввинъ М. КЛИГЪ въ гор. Грубешовъ Люб. г.

Въ типографіи Ш. ВЕЛХАТОВСКАГО въ г. Петроковъ. 1904.

לשט"ו דמר אמנס כאני לעלמ סוכל"א בעוה"ש כרואת
 כרורות דלפלו אס החולעים היי מחיס בשעת שחיטה אמיה
 אסורים ולא מתיי לרעה השחיטה ואין עת האסף עת מה
 שרדו ועוד חוון למועד.
 כ"ד ידיו הרוש"ם באהבה ה"ק משה חל"י קלינ
 שבעה"ם הלבנה למשה :

סימן ז.

בעוה"ש הרבשבו

כבוד ידיו הרב האה"נ הרח"ק ובין כח"ת צנא
 סלא ספרא המפרשים כעונות רבישם טובות
 בניטסין כש"ת מוריד משה ארי סידר האברק
 הרוראלא יע"א :

אחרשית : מחיבו היקר השני ועד אשר דרש מחיבו
 לפשוט לו מצוכת כראוה פרטים
 בעניני ניקור מלא אמלא כנשאו ואשיב לו על אחר כדלנו
 היקר וישר כחו ורח"ל על אשר עיררני לזה כי זה כמה
 נכסוף נכספתי לפרסם הדברי כרבים ע"ד המכשילה היולאה
 מידו הוונכסו בענין ניקור המלבים שמכשילים את הרבים
 ואין דורש ואין מתקם. וסאקשל הדברים נלמח ממה שהכניס
 סוכרים שהוכניס אדם חמטסקין ידס בחלק הפנים ושם
 אינס נמלאים חלבים נמורים רק גינים וקרוינים שסם אסורי
 דרבנן וזהו המה נאמנים איהם אינס ויהי אשר הקבצים
 פושטים ידס נס בחלק האמוריים ומפשיטין ממנו השומן
 ואינס יודעים כי הדבר הוא כנפסם כי בהשומן דבוק חלבים
 נמורים חלב הכליות והכסלים נס לוקחים מחיובם כשר
 הר"ך ניקור וע"ז מכשילים את רבים באיסור חלבים כאשר
 עיני ראו ומקנתי פה הקנות קבועות. והייתי בעירות אחרת
 ורואתי המכשילים ומקנתי להם הקנות ע"כ רליתי לפרסם
 הדבר בקבלות אך מערדונו בעוה"ד מלאה מיני אורח לכן
 עשה כאשר כ"ת עורר אחי בזה וזה שחמור כפחית
 על ידו. ואחרית קלת הדיבור בזה. כראשית לר"ך אי
 להחיק הדיון כשישנו ואח"כ נבאר הדבר כפרמות עד
 היכן מגיע חלק הפנים ומשם ממחיל חלק האמוריים איזהו
 מקומן של המלבים והגידים האסורים משום שניקום המחלבים
 ועד היכן החששנותן במקומות הרחוקים משרשן. ואם
 אמנם שלפי כ"ת לרובם דמנו ומבטונו לא הי' לר"ך
 לאריכות בזה אך כ"י שיהי' דבר השוה לכל נפש ארביב
 הדבר בזה כדי שיעיני בו רבים :

א) והנה : שכל המלבים האסורין מובאר בתקרא פ' לו
 אכל חלב שור וכשז' על לא חאלבו כי כל
 אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריב ממנה אשה ל' ובכרת
 נפש האוכלת ממנה. ובכ"ז למדו מקראו זה דליתו איסור
 אלא חלב הראוי להקריב. אבל חלב שאינו ראוי להקריב
 כגון חלב דמנות שאינו ראוי להקריבה אינו אסור. ואחז"ו
 חלב ראוי להקריבה גם זה אינו מקרא מלא בפשטה החלב
 וז"ל הכתוב ואם כל יקריב חלב ממנו את האלי' ואם החלב
 הממכה את הקרב ואם שמי הכליות ואם החלב אשר עינין
 אשר על הכסלים ואם שמי הימחם על כבדו על הכליות עיניו.
 והנה חלב האלי' אע"ז דקרב ע"ז המוכח אפי' אין בו
 איסור חלב. ודיקף הכסם כגמ' משום הדמורה זה חלב
 רק חלב סתמא אבל חלב זה הקרב חלב האלי' ומלכ סתמא
 לא ארקי וכן חלב של ימחם הכבד ג"כ לא נאסר משום חלב
 כמובאר שם כגמ'. מו"ק (דף ל"ג) כד"ה אמר אבי' :

ב) ובעתה לא נאסר האיסור רק חלב הכליות
 וחלב הכסלים. והיכן היא חמקו של חלבים
 האלו הנה חלב הכליות היא ידעה שהיא בחלק האמוריים
 ומתפשט

בזה נראה לענין משום דע"י שמואל"ג חולעים כהריאה
 מחילת מוחה כל הריאה בחולעים ושבו אין מוליתן אוחה
 מחוקקה כ"א כד"ה כרורה ואפי' אם יגמר דע"י הנפחה
 נולדה ריטוחת בחוקקה לא מהי. עוד נראה לי
 לישב דברי הגי' ה"א על מש"כ דהולעים אלו הנמלאים
 כהריאה אסורים משום אמיה ולהליתו מורס ומשקף מה
 שביקשו עליו כמה אמרוינס מה איסור אמיה שייך ב"י נלפענ"ד
 דליק' כלל דהא מלינו כיוולא בזה לענין החלב כגמרא
 כבורה (דף ו') חלב חדות הוא הולא וזהו באמיה וקרי.
 וכן אמרין בחולין (דף ל"ט) מהו לענוח חלבו דאיסור יולא
 חלב דעמלא לאו כאמיה דמי וברי הג' ל"ש. ומשני הכסם
 איח הקנחא לאיסורו בשחיטה הכא ליח הקנחא לאיסורו
 בשחיטה כו'. וכן אפילו ממי חלב יש איסור אותו משום
 אמיה וכן לענין בישום איחא כש"ד במש"ס (ס"ד) וז"ל וברי"ה
 דמן הדיו אף ביעי עוף ספור איסורן משום אמיה שלא מלינו
 דבד הכא ממי דמחה אלא' שהמירין הכמוס כו'. הרי
 מפורסם יולא דלפלו חלב ובישים הי' איסורם משום אמיה
 אי' חלו דגלי לן כהכוב ושרי ואל' לא לר' דגלי. הכוב
 דשרי משמע מנמחא חולין פרק המקשה הג"ל דהיתר הוא
 משום דש הקנחא לאיסורו בשחיטה לכן כ"ד דהולעו זהו
 לא הוה בשחיטה משום דהיי' לו חיות כפי' מליחא איסור
 משום אמיה וכן איחא כש"ד להריא דאסורים משום אמיה
 ויש למר כעממא דהולעים אסורים משום אמיה דגדלו
 באיסור כפרי' שס. ואל' למה נשמנו מהחלב ובישים דגדלו
 גדלו באיסור אמיה ואפי' שרי משמחא דאמירין לעל משום
 דיש תקנה לאיסורו בשחיטה אי' הי' כד"ד יש תקנה לאיסור
 האמיה על הבהמה ע"י שחיטה אמנם נאמח אין קושית
 דהא הוורה היתרה חלב ובישים כפי'. ועוד נלפענ"ד הוורה
 דגם אין חלבו יש תקנה לאיסורו ע"י שחיטה כלומר אם
 הי' שוחטין חלבו אין קודם חלבו ממה החלב אבדור שהחלב
 בחוכה הי' גם החלב מותר. אבל בחולעים חף אס הי'
 שוחטין אוחה אע"ז איסור החולע כיון שהוא חי ויש לו
 חיות כפי'. ואם אמנם באסם הי' חמ קודם השחיטה הי'
 מועיל לה השחיטה אמנם ד"ז אינו כיריט משה מקרי ליח
 מקנחא לאיסורו בשחיטה כפי'. איסור משום אמיה משום דמי
 גדלו באיסורא קא גדלו מאיסור אמיה ואיסורו הוא ליה יכולין
 להקט. ולענין דיש לישב מה דקאש לאכוריה ע"ז דירש"י
 דהאיסור הוא משום גדלו מאמיה הוא ד"ז הוא פלוגתא כגמ'
 הג"ל (דף ק"ב) אי אמרין בהמה כתי' לאכרים עומדת
 ואי' למ"ד דהמה כתי' לאו לאכרים עומדת ולכן למה
 גדלו החולעים מאיסור אמיה :

יט) אמנם נראה לי לישב דהא דס"ל למ"ד דלאו לאכרים
 עומדת פירושו דאינה עומדת לחמוך ממנה
 אכר או לאכלה ממינס דמתמחא לשחיטה קאי והשחיטה
 מחיב הכ"ל. אבל כ"ד דהשחיטה לא מועיל להחולע אי' כפי'
 חולע כיון דהוא נאכר מן הבהמה שגדל מן הכשר ולא
 מועיל ל' שחיטה שבו הוא גדל מאיסור אמיה היינו שהוא
 בעלמא הי' נקרא אמיה ונתגדל באיסור אמיה והפטעם
 הוא כיון הדמורה רבמה כפירוש מקרא דאח ככלתם שקלנו
 ומשה' הוליוו הכמוס כלשון נבילה למד דאח השחיטה מועלת
 לזו משה' הוא אמיה. ומשמע הני מלשון כגמ' דקאמר
 הני באיסורין קיימי כלומר באיסור אמיה ואין השחיטה
 מהריתן משום דהיי' חי וזויק. ולפענ"ד אל' ליתמוד ע"ז
 מקרא דובל הכסף דקרב' משמע אחר עוילה לנו הכוב
 דאין שחיטתן מועלת לנו אע"ז ממילא ידעין ואל' ליתמוד
 מהסבוק דובל הכסף רק דלאו וירעין דאין מוליתן דבר הכא
 מן הני שיהא מותר א"כ כיון דהמורה אסורו כפירוש ממילא
 אמרין דהוא כרי'. אי' אפילו כפי' שרין קן. דלא נרש
 מנמלה דהוא כרי' כיון דהמורה אסורו כפירוש והוא
 כפירושו כדאמרו כפרק א"ע לן הולקין (דף י"ג). אקלר ויסיים
 כבכרה וחלי ידוע להי' ל"ת מה שכתבתי עד כה נידון
 החולעים שמחוקין אותן שהי' חיים בשעת שחיטה כ"ז הי'

ומחשש עד ללעג הי"ג ע"ז הלעג וזש"י. והלב הסגלים ג"כ מחשש על הכסלים. ומה נקרא כסלים הוא כ"ג בע"ה הבהמה דנקרא ג"כ פלאקסן והזכרון קורין אוסל לאט"ס. ועד הי"ג תפסעוטה הסגלים הגיל הוא כל הבטן ככלל אשר הוא כשר ועוד ואין בו פגמום אבל מקום העלמות זה נקרא דופן הבהמה ומלג שעלין זה נקרא חלב שעל הפרטת שמיטת הכזוב מטעם שאינו חלב הראוי להקריבה אבל חלב הסגלים כיון שקריבין ע"ג הנוצח חלבים אלו אשר בכזוב. והנה הכסלים אין מפורש בקרא' עד הי"ג מחשש החלב שעלין משה"ל חלב החלב שעל הכסלים אסור ובתי גרידה. אמנם בגמרא חולין (דף ג"ז ע"א) איחא אירא אר"י אמר שמואל חלב שבכשר חופק אורו מותר מטעם דחלב שעל הכסלים אחר רחמנא א"ל חלב שבכור הכסלים כ"י ובגמרא פריך וז"ל גופא אר"י חלב שבכר חופה אורו חלב אורו חלב א"ר אר"י א"ש א"ש ה"א ה"ב"א דתוהי מחי אסור. אחר א"ל ב"ה ב"ה פריקי מיפרקי ופרישי' שם וז"ל פריקי מיפרקי כשהוא הולכת אר"י נעים והמתני' פעמים חלב נמשכין כלפי מעלה והכסלים נמשכין כלפי ימיה ואין השם נכסה ב"ה כ"ג ע"ז רש"י ז"ל. הרי מוציא בגמרא ד"ש מקום ש"ע"פ"י שבכשר חופה אורו אש"כ אסור מטעם דבהמה כתי' פריקי מיפרקי ומשי' אין זו מיקרי חלב שבוך

והחשש על הכסלים. ומה נקרא כסלים הוא כ"ג בע"ה הבהמה דנקרא ג"כ פלאקסן והזכרון קורין אוסל לאט"ס. ועד הי"ג תפסעוטה הסגלים הגיל הוא כל הבטן ככלל אשר הוא כשר ועוד ואין בו פגמום אבל מקום העלמות זה נקרא דופן הבהמה ומלג שעלין זה נקרא חלב שעל הפרטת שמיטת הכזוב מטעם שאינו חלב הראוי להקריבה אבל חלב הסגלים כיון שקריבין ע"ג הנוצח חלבים אלו אשר בכזוב. והנה הכסלים אין מפורש בקרא' עד הי"ג מחשש החלב שעלין משה"ל חלב החלב שעל הכסלים אסור ובתי גרידה. אמנם בגמרא חולין (דף ג"ז ע"א) איחא אירא אר"י אמר שמואל חלב שבכשר חופק אורו מותר מטעם דחלב שעל הכסלים אחר רחמנא א"ל חלב שבכור הכסלים כ"י ובגמרא פריך וז"ל גופא אר"י חלב שבכר חופה אורו חלב אורו חלב א"ר אר"י א"ש א"ש ה"א ה"ב"א דתוהי מחי אסור. אחר א"ל ב"ה ב"ה פריקי מיפרקי ופרישי' שם וז"ל פריקי מיפרקי כשהוא הולכת אר"י נעים והמתני' פעמים חלב נמשכין כלפי מעלה והכסלים נמשכין כלפי ימיה ואין השם נכסה ב"ה כ"ג ע"ז רש"י ז"ל. הרי מוציא בגמרא ד"ש מקום ש"ע"פ"י שבכשר חופה אורו אש"כ אסור מטעם דבהמה כתי' פריקי מיפרקי ומשי' אין זו מיקרי חלב שבוך

ג) ודראיש

והטור מבאיש דברי הרמב"ם ז"ל דנקן סי' לדבר לכבוד איזה חלב וכבד כל מקום שחמלו בו חלב חמה הכשר והכשר מקיפו כל כסב"י ולא יראה עד שנקרע הכשר ה"ז מותר ע"כ. ונמשט מדברי הרמב"ם ז"ל דלא דוקא תר"ב דתוהי מחי אסור משום דבהמה כתי' פריקי מיפרקי וז"ל נמשכין כלפי ימיהו בהלך האחרונים שהיא בחקוק חלב הכליות והכסלים ג"כ שייך איסור זה אם אינו מבורח וז"ל הכשר ואין הכשר מקיפו כסבי משום דבהמה כתי' פריקי מיפרקי ע"כ יש לחוש שחל חלב זה נגלה חור חלב הבהמה ונקר' חלב ע"ג הכסלים או חלב שעל הכליות וכן משנתנו בגין ז"ל וכן כה"ר ד"ה"ג דק"ל חלב שבכשר חופה אורו מותר ונ"י חוה"מ אע"ג דמכובתי ככפלי ה"ט דלמורי משום דלמיה למימר כזו כדלמ"ח בהר"ב דתוהי מחי בנתה כתי' פריקי מיפרקי כ"י ע"כ. ולפי"ז לריב"ן למד דהא דאיחא כדלמ"ח וברש"י ז"ל שזה"כ שבוך הכשרי אדום ודק שעל הכסלים וכן חמה קרום העב שמתכ"י מותר מטעם דנקרא כשר חופה ולמה לא חי"ע דלמח כדב"ה כתי' פריקי מיפרקי לר"ך למד דהטעם הוא משום דה"ס הכשר מקיף כסבי החלב והחלב בגור שם ומשי' ל"ש שם פריקי מיפרקי א"ל הכי דשי"ך פריקי מיפרקי כדל"ה אסור :

ד) א"ל

והטור מבאיש דברי הרמב"ם ז"ל דנקן סי' לדבר לכבוד איזה חלב וכבד כל מקום שחמלו בו חלב חמה הכשר והכשר מקיפו כל כסב"י ולא יראה עד שנקרע הכשר ה"ז מותר ע"כ. ונמשט מדברי הרמב"ם ז"ל דלא דוקא תר"ב דתוהי מחי אסור משום דבהמה כתי' פריקי מיפרקי וז"ל נמשכין כלפי ימיהו בהלך האחרונים שהיא בחקוק חלב הכליות והכסלים ג"כ שייך איסור זה אם אינו מבורח וז"ל הכשר ואין הכשר מקיפו כסבי משום דבהמה כתי' פריקי מיפרקי ע"כ יש לחוש שחל חלב זה נגלה חור חלב הבהמה ונקר' חלב ע"ג הכסלים או חלב שעל הכליות וכן משנתנו בגין ז"ל וכן כה"ר ד"ה"ג דק"ל חלב שבכשר חופה אורו מותר ונ"י חוה"מ אע"ג דמכובתי ככפלי ה"ט דלמורי משום דלמיה למימר כזו כדלמ"ח בהר"ב דתוהי מחי בנתה כתי' פריקי מיפרקי כ"י ע"כ. ולפי"ז לריב"ן למד דהא דאיחא כדלמ"ח וברש"י ז"ל שזה"כ שבוך הכשרי אדום ודק שעל הכסלים וכן חמה קרום העב שמתכ"י מותר מטעם דנקרא כשר חופה ולמה לא חי"ע דלמח כדב"ה כתי' פריקי מיפרקי לר"ך למד דהטעם הוא משום דה"ס הכשר מקיף כסבי החלב והחלב בגור שם ומשי' ל"ש שם פריקי מיפרקי א"ל הכי דשי"ך פריקי מיפרקי כדל"ה אסור :

והחשש על הכסלים. ומה נקרא כסלים הוא כ"ג בע"ה הבהמה דנקרא ג"כ פלאקסן והזכרון קורין אוסל לאט"ס. ועד הי"ג תפסעוטה הסגלים הגיל הוא כל הבטן ככלל אשר הוא כשר ועוד ואין בו פגמום אבל מקום העלמות זה נקרא דופן הבהמה ומלג שעלין זה נקרא חלב שעל הפרטת שמיטת הכזוב מטעם שאינו חלב הראוי להקריבה אבל חלב הסגלים כיון שקריבין ע"ג הנוצח חלבים אלו אשר בכזוב. והנה הכסלים אין מפורש בקרא' עד הי"ג מחשש החלב שעלין משה"ל חלב החלב שעל הכסלים אסור ובתי גרידה. אמנם בגמרא חולין (דף ג"ז ע"א) איחא אירא אר"י אמר שמואל חלב שבכשר חופק אורו מותר מטעם דחלב שעל הכסלים אחר רחמנא א"ל חלב שבכור הכסלים כ"י ובגמרא פריך וז"ל גופא אר"י חלב שבכר חופה אורו חלב אורו חלב א"ר אר"י א"ש א"ש ה"א ה"ב"א דתוהי מחי אסור. אחר א"ל ב"ה ב"ה פריקי מיפרקי ופרישי' שם וז"ל פריקי מיפרקי כשהוא הולכת אר"י נעים והמתני' פעמים חלב נמשכין כלפי מעלה והכסלים נמשכין כלפי ימיה ואין השם נכסה ב"ה כ"ג ע"ז רש"י ז"ל. הרי מוציא בגמרא ד"ש מקום ש"ע"פ"י שבכשר חופה אורו אש"כ אסור מטעם דבהמה כתי' פריקי מיפרקי ומשי' אין זו מיקרי חלב שבוך

והחשש על הכסלים. ומה נקרא כסלים הוא כ"ג בע"ה הבהמה דנקרא ג"כ פלאקסן והזכרון קורין אוסל לאט"ס. ועד הי"ג תפסעוטה הסגלים הגיל הוא כל הבטן ככלל אשר הוא כשר ועוד ואין בו פגמום אבל מקום העלמות זה נקרא דופן הבהמה ומלג שעלין זה נקרא חלב שעל הפרטת שמיטת הכזוב מטעם שאינו חלב הראוי להקריבה אבל חלב הסגלים כיון שקריבין ע"ג הנוצח חלבים אלו אשר בכזוב. והנה הכסלים אין מפורש בקרא' עד הי"ג מחשש החלב שעלין משה"ל חלב החלב שעל הכסלים אסור ובתי גרידה. אמנם בגמרא חולין (דף ג"ז ע"א) איחא אירא אר"י אמר שמואל חלב שבכשר חופק אורו מותר מטעם דחלב שעל הכסלים אחר רחמנא א"ל חלב שבכור הכסלים כ"י ובגמרא פריך וז"ל גופא אר"י חלב שבכר חופה אורו חלב אורו חלב א"ר אר"י א"ש א"ש ה"א ה"ב"א דתוהי מחי אסור. אחר א"ל ב"ה ב"ה פריקי מיפרקי ופרישי' שם וז"ל פריקי מיפרקי כשהוא הולכת אר"י נעים והמתני' פעמים חלב נמשכין כלפי מעלה והכסלים נמשכין כלפי ימיה ואין השם נכסה ב"ה כ"ג ע"ז רש"י ז"ל. הרי מוציא בגמרא ד"ש מקום ש"ע"פ"י שבכשר חופה אורו אש"כ אסור מטעם דבהמה כתי' פריקי מיפרקי ומשי' אין זו מיקרי חלב שבוך

לע"ז ח"י. ויותר מזה ח"י להפסקת אחריו ללע"ז ח"י :

הכשר נוסף יש גם חלב ולא נחשב כשר חמשה שם משום דסריקו מיפרקי :

(ב) גם כמה שסיים שם הע"ב וז"ל ואם אין שם מנקדים מומחין יבשה הלל ע"כ אחד עשר נלשום פ"ד.

ולפי דברי בנו הש"ל הפירוש בדבריו דקאי על ללשם ה"א מה"ג וללשם הללו יבולין להניחם בתלם הפנים ומחילה למר כן כי על הללו גזרו מומחין חלק המלכות כנראה בשם . גם

כבר העיד המ"ב המסבד להניח הללשם האחרונה לתלם האחרונים ולפי דברי חיזוהו ללשם האחרונה אם לא הללשם

הי"א מה"ג . ואין לדבר דבטובו כראשונה המללשום המלכות

דהיא ללשם הראשונה ולא האחרונה כמובן . ועוד דלשם כמותה

המ"ב על ללשם הקטנה אך יאמר שהיא רק חומרה כלי טעם

שם הוא שם עיקר החלב בכליות ותרבה דומתי מחגי כ"ל

ובחמ"ס פי"ה הל"ג בשלשום דברי המ"ב דקאי על ללשם

היא מה"ג כזה נהגו להניחם להאחרונים . ובחמ"ס כי בגוף

דברי המ"ב שכתב דבטובו להניח הללשם האחרונה לתלם

אחרונים הוא חומרה כלי טעם כבר כתבתי לעיל דליכא

חומרה בעלמא רק דינא חי הוא . שם כבר נמאלו החלבים

האסורים וליכין ניקור ממנקד מומחה :

(ג) ומה שזכירין כן מהמ"ד סי' קפ"ז שכתב שאלם נמאלו

בכמהם ללשם יתירה יש נמנעין מלמלוכל ללשם

יתירה חסתי שקרובה היא לתלם הכליות ומשמע מדברי

דחוקא היכל דיש ללשם יתירה הוא דיש נמנעין מלמלוכל

משום דקרובה נוהר לתלם הכליות והיא לנקדים היטב .

כמו שהמנהג יש ללכוכל הללשום הקטנות אפילו ע"י ניקור .

ומה שהביא עוד אחר מהמ"ד בג"ל וז"ל המ"ב וכפסח

מהיר"ל בריש הלכות אריה כיבא וז"ל ודווקא כבש הובא

מביה הטבח ומלא כה מהמ"ד בג"ל ע"כ ללשום ואמר לתמוך

ללשם העלונה כי היא לריעה ניקור כמו האחרונים דלון

שיך לעמים רק כי לריעה ואמר שיש לומר כזה למנות

כ"כ דהקטנים שוכחים ממחה המכירות עב"ל . ומשמע

דהיא עורבה הוא ללשם יתירה ובאוחוהו ללשם המ"ב

מהמ"ד בג"ל שזכיר ניקור ואינו מוסקים כמה שהניח הטבח

ללשם אחת כמנהגם אלא אף אוחוהו ללשם נמי לריעה ניקור

ואינו שיך לעמים רק כי ללשום ולפי שלשפסוחם יש ללשם

יתירה והקטנים אינם יודעים בכך ע"כ ליה למנות כ"כ

י"ב ללשום וכל מה שישאר הכל בשאר באחרונים וחומרה

יתירה היא להחמיר כולי האי דהא אפילו בללשם אחת אין אפי

רוחה שום איסור מזד הדיון ככל דברי הפוסקים רק משום

המנהג . אי"כ הו"ו דלן לוסוף עולה ולמה נחמיר כולי האי

להניח יומר מללשם אחת בדאיכלא ללשם יתירה כ"כ עב"ד המ"ב :

(ח) עוד יש לומר בפשיטות יומר דמשה שיך שם איסור

חלב משום דחלב הכליות מונח תחת על הפלס

ה"ג ומונע דבשר שבין ללשם י"ב לי"ג . משה נדבק שם

החלב . אך עדין קשה דפטע זה יומח למטה דשם מנע

החלב . אבל ע"כ כבשר הג"ל מלמטה שם אין מניע החלב .

אמנם לזה לריבין לבא לכרוביתו הג"ל דעיקר האיסור למטה

ע"כ הכשר הג"ל הוא משום החלב שדבק תחת השומן ע"כ

וגם לדבמה בחי' פריקו מיפרקי כאשר הוכחנו לעיל .

ואם למעט תחת הכבשה האיסור הוא חסתי שדבוק חלב תחת

הקרום ומשום דבבמה בחי' פריקו מיפרקי . אך נחמתי

כזה על המנהג שהנהגו להסיר הקרום ע"כ ראש' הדפנות

וישאר שם חלב של ראש' עמומה הג"ל תחת הקרום הג"ל .

והנה נוף החלב ע"כ הפלמון אין כו' איסור הקרום דחלב

דעמיה הותרה אך למה לא משאר על השומן שחמתי

שחל לא שם הפלמון מוקדם החלב ששל הכבלים כאשר אנו

חושבין על הזמן ששל הכשר שבין ללשם י"ב לי"ג :

(ט) אמנם נתייבב ל"ד דשלי הכה כחלב ע"כ ראש' הדפנות

הקטנות הג"ל כיון דהחלב נדבק לראש' הדפנות כאן

נמאלו וכן וז"ל חתיקין איסור מהמ"ד אבל בחלב

הנדבק תחת השומן אין כו' לומר כאלו נמאלו וכן היה כיון

דהוא דוחק ועדין ל"ש כזה לומר כנ"כ משה חיישינו שמה

היא חלב משום דבמה בחי' פריקו מיפרקי . עוד י"ל

הטעם בפשיטות יומר כיון דעיקר האיסור הוא משום דבמה

בחי' פריקו מיפרקי אך חלב כחלב הנדבק בשומן דאפשר

להתפרק ולוה מתקומו כמובן בשום חלב החלב הדבוק על

ראש' הפלמון ע"כ דווקא כבבשה ש"א לשהתפרק ולבא

עוד חלב הפוף . משה אין בו שום איסור :

(י) ומה יש לדמוק ולישב גם דברי הח"ס דכי בשאובות

סי' ר"ח דהבשר שבין ללשם י"ב לי"ג לריך קלח

ניקור ומשפין השליש עובר הדק מעלי' שהיא קרוב

לה"ב הכבלים כ"כ עב"ד . ודבריו סוהרין לכאורה לדברי

הט"ז הג"ל דבמש' שם חלב על כבשר היה ס' ללד נב

אין ללד מקה . וה"ם לא כחך רק עב"ד להפשיט עובר הדק

מלמטה . אמנם לפי דברי הג"ל איש' דהח"ס ג"כ ס' ללהלכה

השומן ע"כ הכשר הג"ל לריך ניקור משום שיש מחתי

חלב כחלב אחריו לעיל . וה"ם לא הוכירו דבאמת כל

השומן ע"כ אחריו הכמה לריך לנקרו מחתי' וגם זה

ככל' . ולא הוכירו רק עב"ד להפשיט השליש מעלי' שהיא

אסור מ"כ משום שקרוב לחלב הכבלים . והאיסור של

הקרום הג"ל הוא מ"כ משום שיונק תחת הכבלים . וכן

לדיחי כ"כ מורה וכן בסדר הניקור . אמנם אם מפשיט

משם הקרום היה אז מומל' מוטלן כזה גם חלב הכבלים

הנדבק עלי' :

(יא) אחר יכתי וזהו אומר דבריו בנו של הג"ב

בשאובות שיכח ליון שהביא שם דברי הג"ב

הג"ל ופירש בדבריו נחשב ע"ד הכשר שבין ללשם י"ב לי"ג

כוונתו כזה ללשם י"א קורא הללשם הגדולה שבסוף ללשום

הגדולות וללשם י"ב כוונתו על ללשם הקטנה בכשר הזה יש

שם חלב :

אמנם לפענ"ד איש' לפרש כן בדברי הג"ב חזא כחמ"ד

הכשר שבין ללשם י"א לי"ב . הנה מספר י"א יומח

דהיא ללשם י"א מה"ג . אבל מה שהכונה ללשם הקטנה כ"כ

ללשם י"ב חזין מחמיל חסבין הללשום אם המחמילין היינו

מזד הפוזר הוא ללשם י"ב ע"כ . וכן מחמיל ללשום מהמ"ג

הלא מהה כ"כ ר"א אין ואך שיך לומר מעלי' ללשם י"ב

אחיו דמיון והשמות יש לללשם הולחם ע"כ המ"ב לומר עלי'

ללשם י"ב . ועוד דבאמת אחר ללשום הגדולות מחמילין חלבים

הטקריים היינו חלבי' הכליות וחלב הכבלים וגם הכשר לריך

ניקור שם כי שם הוא תרבה דומתי חמתי ולמה לא קאמר

רק עב"ד ניקור משם החלב ע"כ ושחמתי' אי"כ . כתיך

לז"ה

לזה למטת הללוה כפי' . ומה שהביא עוד ראי' לברי' החלוה מוהר' קננה ז"ל שחשבה כזו ז"ל לידו שחלף כבהה י"ד לנשות תלמי' וכו' (דמותו ז"ל) והסביר אח הי"ג עכ"ל :

(טו) אדרבא מזה יש ראי' לנדי' דנחין כאן ללע יתירה עכ"ל הלל' י"ג אמרה חרבתך כעבודת דדו' שהי' י"ד לנשות ומשה הכזיר הי"ג . והעטס הוא משום דלמס הי"ד משום שהיה קרובה לתלב הללוה חלש' השביר הי"ג . שחמט דלס אין סם ללע יתירה הלל' י"ג אמרה וטעם איסורו משום דסם מחילי' החלבים שלרין ניקור מונקרי' מומחה והבשר שבין ללע י"ב לי"ג לרין ניקור משום דיש סם חלב מבי' לדרים . כאשר ביארתי לעיל . וכן מוצא בגמ' . חבן ראיחי' כספר וזנח שמואל כהלכות ניקור כתב וז"ל ומכ"ס הבשר שבין ללע י"ב ללע י"ג שש"ך לקושטין טלחו שלרין לנקר אותו היטב כו' . ומשום מדבריו שהבשר שבין ללע י"ב לי"ג ש"ך לקושטין שלרין לנקר מ"ע לא משום המלב שש"ך לנד :

וזה הוא מדינת כאשר ביארתי לעיל . וטוב יותר שלא יאכלו כעקר הוה ולהניחו לתלב החמוריים בחקום שאין סם מנקר מומחה היודע לנקר חלק החמוריים וכן הבהנתי בעיני . ובפרט שאין שש"ך חלק החמוריים שנהנו הקלבים לקלטו ולאחרים שאין שש"ך אסור רק יש איזהו גידים וטעלים אחרים מהשומן ומשכילים אותו . ובפרט אחרים הכבשים השמיים קולפים השומן מחלק החמוריים וקורין אותם הייטלי' על מה הבשר זכרתי לעיל יש איסור חלב ע"ג השמנונית הר"ל בלד הבשר ולרביה ניקור מונקרי' מומחה וזה מוטל על הרבנים והמורים בכל ע"ג להשיט על הובחים שמנקרים בשומן חלק הפנים שלא ירמוז ידם לנעוט בשומן אשר אחר ללע הי"ג . וחון ממה שמכילים רבים באיסור חלב שחמט השומן הר"ל . עוד ראיחי' משכילה גדולה מזה שש"ך שטעלים השומן בחוקק שער ע"מ נהנו לעשות חרי"ס בעורות ושמינתם של הכבשים השמיים מחמוריים כדי שיראו שמינתם וקולפים השומן ע"מ החמוריים לתלב הפנים ומתמקיים בהקליפה הר"ל עוד שמינים לתלב הללוה כי השומן כבר הניע להללוה וקולפים עס השומן מחלב ומכילים רבים באיסור כרת רחל . ואם יתגלו הובחים שאינם טעלים מהשומן הר"ל רק קרום דק . וא"כ איזה חשב חלב יש בוה דלפי דברי' שהבחיט שיש סם חלב בהשמינתם הר"ל . אך עכ"פ הוא השומן הר"ל שלל העור הוא שומן ולא חלב והאיסור הוא משום דבוקק חלב בשומן הרי"ס לנד הבשר . וכ"ז הוא סם נטעלים כל העור של חלק החמוריים הר"ל מחילט טעלים עמו ג"כ חלב חלל סם מתינים חלב העור השמן הנידבק בבשר לנד הבשר ואין קולפים חמנו רק הקרום שש"ך אי"כ חלבו' היא כדורא' שומן כשר ולא חלב :

(כ) אמנם לפי האמת גם בזה יש מחשול גדול ונכשלים בזה באיסור חלב . ואפרס לו העטס דבחתם כבכשים השמיים שהשומן שש"ך החמוריים עב אין חשב סם קולפים רק קרום עמ"ג העור הפס השמן משום דחלב הרבוק בשומן שלל הבשר נשאר מומח' על הבשר . אמנם מה ישעו הכבשים שחלב מתינים הרבה וכל השמינות שש"ך אי"כ רק כמו קרום דק הנקרא הייטיל וא"כ נקלטוהו כולו מהחמוריים ובחמט גם בקרום הדק דבוק חלב מחמורי' ומחל' ששכשים בציבור חלב דלחורי' . ועוד דגם סם השמינות של החמוריים היא עב עכ"ז יש מקומה בהשומן הר"ל שהיא דק כמו קרום וקולפים אותו מהבשר אי"כ דבוק בו חלב לפי"ז לרין לעמוד ע"ג מנקר מומחה היודע ומבחין בין קרום לקרום . ובחמט כשי' מנקר מומחה יכול לנקר כל הקרויים החלו חלב בחקום שאין סם מנקר מומחה היודע לנקר בשר החמוריים היל' לנעוט בהקרויים הללו לקולפם לתלב הפנים רק דינם חמט ככל בשר וחלב מחלק החמוריים :

(כא) ג יבטלו מנהגם שנהנו לעשות חרי"ס בהשמונית שש"ך הכבשים וכדי שיראה השמונית המפכים התיירים לנד חון וע"ז קולפים השמונית גם מחמורי' ללע הי"ג על הלל' י"ב וסם הוא ננד חלב הללוה . וחון מנה שהבחיט לעיל דבוקף השומן דבוק חלב בחקום שהוא מומח' על הבשר עוד נטעלים עס השומן חלב הללוה חמט מתי' שהשומן אחר ללע הי"ג הוא חמט ננד חלב הללוה וכבכשים שאינם שמיים ש"ך עוד יוכלו להכיר ולהבדיל בין השומן להחלב . חלב כבכשים השמיים הרבה או אין שום הבדל בשר בין השומן ע"ג לחלב הללוה כי חממט שמונתם נהפך נד הבשר לשמונית ולזה אין יכולין להבדיל בין החלב שש"ך לחלב הללוה וכשמתמקין ממש או נטעלים גם מחלב הללוה עס השומן ומכילים רבים באיסור חלב ר"ל :

ע"ב ישמחו עליהם שלא ישעו עוד חרי"ס ע"ג העור שש"ך ולכופסם לחמוריים חלב הפנים כ"א יכלו לעשות חרי"ס . וכלו למדון צנוף העורות השמיים הר"ל .

(יז) אמנם לפעמי' אין ראי' מדבריו לדין כי מחולו ספרו נראה שהוא חושב לנד פנים רק י"ב לנשות כפי' סם הלל' שבהה היינו ללע אחר שבהה ואח"כ י"א ז"ג והלל' הי"ג חושב הלל' קטנה . ולפי"ז יש סם הקושטין כי סם מחילי' בשר המתמים היינו התרבה דמותי חמני כפי' שפירש"י סם דרף י"ג ז"ל שבהן מרחיב לחמה חללוה קטנות . אמנם להנהיגו שמינים ללע אחרים מהל"ג לתלב החמוריים ובחמט הלל' הי"ג היא ג"כ ללע גדול שיש בה מוח כמו שאר הללוה גדולתו כי בזהה יש ג"כ ללע חלב לז' כמו שאר רואין בחוט ואח"כ מחילין היא ללעוה גדולתו . אי"כ לפי המנהג שמינים ללע אחר מהל"ג לנד החמוריים ולפי"ז אין סם עוד מבשר הקושטין כי בשר הקושטין שיהי' מהתרבה דמותי חמני מחילי' חללוה קטנות ואפילו לא אחר שסם יש מבשר הקושטין ג"כ לא הי' רין ניקור לפעמי' . וטעמו ונימוקו בזה וזה אחרין בגמרא על אי' דלמס שמואל חלב שהבשר חושה אותו מומח' ר"ל חמקה בגמ' והאחר רב מחמט היא חרבה דמותי חמני אסור ומחמט בגמרא בבהה בתי' פריקי מיסקר . וזה לא ש"ך ומחמט כבשר כבהה הגדולת דבכשר סבור סם בין העלמות וא"ל להפסק . ומשה' לדין אליבא דרמיה שחט מתינים ללע אחר מהל"ג לנד החמוריים ל"ח כאן סם איסור כבשר גומי' וא"ל ניקור גוף הכשר רק החלב מ"ע והזנח שמואל לפעטו דהי' סובר דהלל' י"ג היא חמ"ק דכן כתב בפרוש הלן ז"ל ומ"ש חמט שידמת לפמתי' ללע בכל דל זימר מ"ע לנשות עס הלל' הקטנה עכ"ל :

(יח) אמנם אנו בנחנו ורואיחי' שהלל' הי"ג היא כחמט חללוה הגדולת שיש בהם מוח ובחמט שחמט הכי בגמרא ראי' מחילין אחר שני הללוה קטנות שבהה . ובחמט גם הפרה"ג והבג"ז חשבון ששכרון הי"ג מחילי' אחר ללע אחר שבהה ובס"ה יש י"ב לנשות ולכלל בעיני על האי' גלויים הר"ל אין לא שמו עינים בהדולת לרלוה ולהשיגו צנוף הבכהה בחמני הללוה שבהן הפנים גומי' אי"כ י"ב לנשות חון מהלל' גדול שמינים לתלב החמוריים והיא ללע היא מהל"ג וללע היא מהחמתן מחולוה עס הקני' לנשות המוחה :

(יט) הרי"א לו מדברי' אלה להלכה לפי מהנינו שמינים לתלב הפנים י"ב לנשות וללע אחר לנד חמוריים הלל' שלנד חמוריים היא ללע אחרונה מהל"ג ושי"ך בה הפרישות דשכרית הללוה הגדולת ולענין ניקור לרביה ניקור יש ע"ג הלל' האחר מונח חלב הללוה וקשה לנקרה מהחלב שש"ך והבשר שבין ללע י"ב לי"ג לרין להסיר עמ"ג השומן מבי' הגדולת היינו מתינים ומבחין ולנקותו שלא ישאר עמ"ג שמינות כי בשומן נדבק חלב

המאתאם יליאמו מהקיבה עד מקום דיבוקו ללדרא דכנחא. אך עשור האמה קאי על גרירת החלב שמומן הכנחא שגאר ע"פ הכנחא כפמשישין הדקין מהכנחא כעודו חס. וכן יש לפרש דברי הראשם ז"ל לר"ך לגורו הדקין כזורך אמה אלל מקום דיבוקו ללדרא דכנחא. כדי שלא יתדבק חלב הדקין לשמון הכנחא אלל כזנחא בעי כל אורך הדק הזה ממקום יליאמו מהקיבה עד שמון הכנחא גרירה ועטמו משום שחלב המכסה את הקרב מדובק בו. והוא דלמר ר"י א"ש ריש מעי' כזנחא בעי גרירה ויהיה הוא חלב שעל הדקין און כוונתו דחלב שעל הדקין הוא יורד ממאה אך כוונתו דזה נמי חלב שעל הדקין משי' בעי גרירה שלא יתדבק לשמון הכנחא כפשיטשו מהכנחא כעודן חמון משי' א"ש לישבא דבעי גרירה דהא כזנחא אסור כל חלב הדקין משי' מעי' דלא נגר מהלב עש"י הקיבה לר"ך לטעלו כולו ונקירו מהקיבה משום דהוא חלב טמא. והרא"י דמקף אינו סומם משום דאינו הוטרף והוא תומך קרום ונתקף משמע דכל החלב שעל הקיבה הוא חלב טמא. דלמ' ה"י מתחייב טעור אז ה"י סומם בודאי א"ש דמונח עליו חלב טמא. א"ש דכל החלב על הקיבה הוא אסור עד כשר הקיבה כעצמו ולהאוסרין חלב דאקשטא הוא כל החלב דאקשטא בעלמא משום דכלו הוא תומך קרום ונקלף. וכן להאוסרין חלב דלייתרא משום דסברי כ"ר דבעי קרום ונקלף ג"כ כל החלב דלייתרא אסור. ור"ל"ה ה"י סומם:

העיקר חסר מן הסדר הדולג' דמראש הדקין ואיך אין שם חלב שעל הקרב :

ח) ועוד דלא נגר מהלב עש"י הממס וביה"ס דאסור משום דחלב המכסה את הקרב דבוק לחלב של הממס וביה"ס. הרי דלעפ"י דהאסור הוא משום חלב המכסה לעפ"י כל החלב אסור וכל החלב עש"י הכנס חלב הרי"א ואנן מתמרינן כוונתו כולו אסור אע"י דאין האסור רק משום חלב המכסה עש"י :

עוד נראה לפענ"ד דעכ"ל דהא דריבמה התורה מואת כל החלב אשר על הקרב החלב שבראש הדקין היינו החלב שבנוף הדקין ג"כ ולא החלב שע"י ומלר"ך דהא החלב הזה הוא חלב המכסה את הקרב כעצמו ולא אילתרך לרבינו"י אע"י דהכונן ריבה אף החלב שבנוף הדקין. גם כיון דהריבוי הוא לענין הקיבה ע"י המוכח א"ן ככדא שהורה ירבה הקרום עש"י הדקין לענין הקיבה. ובדאי הכונה על כל החלב עש"י הדקין. ואם אמנם דהתורה רבחה חלב המכסה את הקרב ולרבינו יואל הכונה רק על המכסה אלל החלב שבנוף על הכרס לא נזכר. שא"י המס דהוא חלב נמור אלל בראש הדקין א"ן שם כל קרום לבד ע"י החלב שעל הדקין וא"ן סברא לומר דהתורה רבחה הקרום עש"י לענין הקיבה :

ט) ועוד דרא"י לומר דמה דמרבח המס החלב שבראש הדקין משום דהוא תומך קרום ונקלף קאי רק על החלב המכסה ע"י חלב נוף החלב שמתח הקרום אינו חלב דהא רש"י פירש המס וז"ל כממשי' מחמילין למשוך מן הקיבה הוי חלב שעל הדקין אסור עד אמה לר"י מפני שחלב שעל הקרב שקורין טילא תמונ' בו וכו'. וא"כ כיון שהקרום שעל המוכר בו א"כ שבו אינו תומך דמחוי פרי"ש כשחלה הוא פרום על הקרב וא"כ לר"ך ליהוים נפטר ולא מוכר א"ש דמה שאמרו חכמי שבראש הדקין הוא תומך קאי על גוף המוכר בו עש"י הדקין שהוא תומך ואינו זרוק בדקין. עוד משמע ל"י כן משום ה"א' כסיומן תמי' שבת ע"י וז"ל ויטול חלב הקרום שעל הקיבה דאקשטא ודלייתרא עד אורך אמה מן המעי של קיבה ומדכלל החלב שבריש מעי' עם החלב של הקיבה משמע דשעים הם כמו דהמס לר"ך נמומו ולעוקרו כולו ה"י כהחלב שבריש מעי' ג"כ :

י) וכן משמע מלשון הגמרא שם דקאמר שם משעי' דריח סוה קאי רמי' דריח א"ל קמין כס ל"י דליטול חו"י דהוי קא מחסם א"ל כנבלה את גוים עידי הגמי'. ורש"י ע"י שם על הא דלרא"י מקמילין וז"ל ר"א מערבאה הוא ואמר מקמילין טעלן חמנו משע' למעלה מהביחא דלייתרא מפני שחלב הקרב שזון עליו ואוכלין האר. כנבלה את כענינו בו אסור גוים חתוך עד עיקרו כולו והזך גוים כמו גוממו עם הישעי' לקמן עי"ד. הרי מובאר דאפילו חלב דלייתרא לבני ככל לר"ך לעוקרו כולו עד עיקרו ואפילו לבני א"י לר"ך. לטול חמנו מקמילין מפני שחלב הקרב שבריש מעי' ולפי"י הרי"ד לחלב שכל הרי"ש מעי' דהאסור הוא משום דהוא תומך קרום ונקלף ג"כ דיו כמו חלב הקיבה דבעי לגום החלב שעליו עד עיקרו וא"ן חלקן בין מלב שבקיבה לחלב שעל הדקין ולמר דאף דלמרינו כנמ' דחלב שעל הדקין מחר מהלב עש"י קיבה דהוא תומך קרום אמנם י"ל דא"ש א"ל לגום החלב מעיקרו ושאינו חלב עש"י קיבה דנוף החלב הוא תומך אלל בדקין גוף החלב שעליהן אינו תומך רק שהחלב עש"י הקרב מוכר בו והחלב הממוכר בו הוא תומך קרום ונקלף משום אסור אלל החלב עש"י הדקין כעצמו א"ש דהוא אסור והו' מוכה לכאורה מלישנא דלמר בעי גרירה משמע דאין לר"ך רק לגורו הקרום עש"י אלל כל גוף החלב שעל הדקין :

יא) וכן משמע ומוכה דהרי"ד בא"י סימן ת"ג כפולגמחא דרבינו יואל ורבינו אפרים לענין חלב הכרס שבת ע"י שם וז"ל (ועוד חמה על עמך) ואשר אמרה שא"ל גרירה כ"א ריש מעי' כזנחא כו' ועוד חמה על עמך השחא אוחו שהוא דבוק לריש מעי' שהוא לר"ך גרירה כסבי' שהוא אסור כ"ש אוחו שהוא נקלף מן הכרס. הרי מובאר שהחלב שעל הריש מעי' אסור לגמרי עד שזר"ך גרירה כסבי' כמו החלב עש"י הכרס לרבינו אפרים ופילו לרבינו יואל דמחיר החלב עש"י הכרס אפי"ה מודה לר"א דחלב שעל הריש מעי' בעי' לגורו לפרו' ועטמו דרבינו יואל כזה אף דה"י דחלב עש"י הכרס שמתח המכסה מומר ולמה נגר חלב שעל הריש מעי' שזר"ך לגורו לגמרי. נראה לפענ"ד דיש משום דחלב עש"י הכרס לא אסורו המורה רק החלב המכסה את הקרב היינו הפסופה עש"י משי' ד' כשמי"רין הפסופה אלל בחלב עש"י הריש מעי' דלייתרא' מואת על החלב כ"ו משום דרי' חלב המכסה את הקרב שהוא תומך קרום ונקלף אפי"ה לאו תומך משא הוא ואינו פרום על ראש הדקין כמו חלב הפסופה שעל הכרס ר"כ שהוא מכסה בראש הדקין כשמי"רין מן הקיבה וירבה אוחו הכמוס ל"אסור כמו חלב המכסה. וכיון שכן מחילת בעי לגורו כל החלב שעל הריש מעי' ולכל חלק בין חלב המכסה לבין שאר החלב הדבוק עם משום דחלב אחר וכל החלב היה אסרה תורה וז"ל לחלב המכסה את הכרס שהוא דבר הגדול כשי"ע וכשאיסרה התורה חלב המכסה לא אסרה שאר חלב הדיוק בנוף

יב) אמנם מלשון רש"י ז"ל משמע דעל החלב עש"י הריש מעי' הוא תומך דבכח שם וז"ל תומך והיא שמונתו המכרימין א"ש תומכי' כשחלה הוא פרום על הקרב וכן על הדקין בראש חלב הקיבה אינו תומך אלל מחיובות החיובות הוא זרוק ופעל הדקין מוכאבו והלאה דהיינו חלב הכנחא כפמשישין אוחו מן שגאר מן החלב אללם ולא תומך אוחו אלל ארום בתן עי"ד. ואם יתרא דהחלב עש"י ראש הדקין כעצמו אינו תומך רק החלב המכסה את הקרב עש"י הרי"ל וליחמי בדרי' דהחלב שמתח חלב המכסה שבראש הדקין ג"כ אינו תומך. ולכאורה י"ל דמה דחלקת בין חלב שבראשן וכן חלב שמתאשן ואיך היינו לעני' חלב עש"י ולא לעני' החלב שבנוף הדקין אמנם מהלשון שבת ע"י ושעל דקין מראשו וולאה כו' לא תומך הוא אלל ארום כהן זה קאי על חלב שבנוף הדקין וחלב זה גם בראש הדקין הוא ארום וא"י אם כוונתו של הקרום והחלב עש"י א"כ

